

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/49/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113202816
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Moravčíková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113202816.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Ľubice Spálovej a JUDr. Antona Jačeka v právnej veci navrhovateľa: C. W., nar. X.XX.XXXX, bytom N. O. XXX, zastúpený JUDr. Andreou Čechovičovou, advokátkou so sídlom Trnava, Dolné Bašty 2, proti odporkyni: K. W., rod. R., nar. XX.X.XXXX, bytom N. O. XXX, zastúpená spoločnosťou PROSMAN A PAVLOVIČ advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 865 281, so sídlom Trnava, Hlavná 31, o určenie výživného pre manžela, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 37C/23/2013-52 zo dňa 24. apríla 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporkyni sa **p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania vo výške 190,61 eur k rukám jej právneho zástupcu do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa na uloženie povinnosti odporkyni prispievať na jeho výživu výživným vo výške 70,00 eur mesačne od 1.2.2013. Z návrhu vyplynulo, že účastníci uzatvorili manželstvo dňa 8.2.1985, manželstvo trvá, narodili sa z neho dve už plnoleté deti. Navrhovateľ počas celého trvania manželstva pracoval a zabezpečoval chod domácnosti, odporkyňa bola dlhodobo na invalidnom dôchodku, takmer nikdy nepracovala. Navrhovateľ v roku 2011 prišiel o prácu a odvtedy je nezamestnaný, od januára 2012 je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, nepoberá žiadne sociálne ani iné dávky. Odporkyňa je invalidná dôchodkyňa, v roku 2012 poberala invalidný dôchodok vo výške 261,10 eur. Odporkyňa žije v spoločnej domácnosti s dospelými synmi H. a C., ktorí prispievajú na chod domácnosti. Voči navrhovateľovi bolo vydané predbežné opatrenie, ktorým mu je zakázaný vstup do rodinného domu s.č. XXX v N. O. a navrhovateľ je od novembra 2012 bez bývania, bez príjmu, má status občana v materiálnej núdzi. Vzhľadom na to, že navrhovateľ je bez príjmu a bez akýchkoľvek prostriedkov na zabezpečenie svojich základných potrieb životná úroveň manželov nie je rovnaká. Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania zistil, že ani jeden z účastníkov konania nie je poberateľom dávky v nezamestnanosti, navrhovateľ je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 27.1.2012 a počas evidencie mu nebolo ponúknuté vhodné zamestnanie; ani jeden z účastníkov konania nie je poberateľom dávky sociálnej pomoci, dávky v hmotnej núdzi, ani žiadnej štátnej sociálnej dávky; navrhovateľ nie je poberateľom dávok dôchodkového poistenia, odporkyňa je poberateľkou invalidného dôchodku od 1.1.2013 vo výške 271,20 eur mesačne. Navrhovateľ podal daňové priznanie za rok 2011 z príjmu zo závislej činnosti s úhrnom príjmov 1.663,55 eur. Dňa 16.1.2012 podala odporkyňa na navrhovateľa trestné oznámenie, kde opísala skutočnosti spoluzitia so svojím manželom, pričom z prešetrovania vyplynulo, že navrhovateľ pravidelne oplzlo nadáva odporkyni, vyhráža sa jej zabitím, správa sa agresívne, kope do dverí a zariadenia domu, ničí zariadenie a správanie navrhovateľa pretrváva od roku 2009 (kedy prišiel o prácu). Odporkyňa psychicky nezvláda týranie navrhovateľom,

jej zdravotný stav sa v dôsledku toho zhoršuje. Odporkyňa z obavy o svoj život pravidelne volala políciu, navrhovateľ sa jej vyhrážal aj v noci - počas jedného z útokov napadol odporkyňu, pritlačil ju k stene a povedal že ju zabije (v máji 2012); navrhovateľovi bolo dňa 29.11.2012 vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Konanie navrhovateľa a podozrenie z násillia na blízkej osobe (odporkyni) bolo dôvodom na vydanie predbežného opatrenia v konaní OS Trnava č.k. 9C/90/2012, ktorým bol navrhovateľovi dočasne zakázaný vstup do nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania. Odporkyňa je invalidná dôchodkyňa ktorá nemá iné príjmy, ani nemá príležitosť si privyrobiť, pričom od roku 2009 platí odporkyňa všetky výdavky súvisiace s chodom domácnosti. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný. Manželia nežijú v spoločnej domácnosti, nakoľko navrhovateľovi bol uznesením o nariadení predbežného opatrenia tunajšieho súdu sp.zn. 9C/90/2012 zakázaný vstup do domovej nehnuteľnosti, v ktorej býva odporkyňa a deti účastníkov konania. Navrhovateľ nemá žiaden príjem, stravu mu poskytujú občania dediny pre ktorých vykonáva drobné práce v záhradách, prespáva v garáži u suseda. Je vyučený ako sústružník, v odbore však nepracoval, t.č. je vedený v evidencii nezamestnaných, keď posledné zamestnanie (v spoločnosti INDEX NOSLUŠ, s.r.o.) ukončil dohodou ku dňu 12.10.2011 na vlastnú žiadosť - údajne si našiel lepšie platenú prácu, do ktorej však nenastúpil (údajne pre nedostatok finančných prostriedkov na autobus z T. O. do Madunic - do nového zamestnania). Výdavky má minimálne, žiadne zvýšené výdavky nepreukázal. Odporkyňa je od roku 1992 invalidná dôchodkyňa, t.č. pobera invalidný dôchodok vo výške 271,20 € mesačne, má príjem z prenájmu pôdy vo výške 47,00 € ročne; má zvýšené výdavky zo zdravotných dôvodov (cca. 47,00 € mesačne), inak má výdavky bežné, spolu so stravou vo výške cca. 318,50 € mesačne. Na chod domácnosti prispievajú odporkyni dvaja synovia účastníkov konania, každý vo výške po 100,00 € mesačne. Navrhovateľ sa hrubým spôsobom správa voči odporkyni aj voči ich spoločným deťom, a to minimálne od roku 2009 - hrubým, arogantným a oplzlým spôsobom im nadáva, vyhráža sa bitkou, zabitím, podpálením domu, je agresívny (ničí bytové a domové zariadenie), odporkyňa má z navrhovateľa strach, zamyká sa pred ním v izbe; na navrhovateľa podala odporkyňa dňa 16.1.2012 trestné oznámenie a viacero oznámení o spáchaní priestupku; t.č. je navrhovateľ obvinený pre zločin týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, ods. 1, písm. a) Trestného zákona, na základe uznesenie vyšetrovateľa PZ OKP OR PZ v Trnave zo dňa 29.11.2012 č. ČVS:ORP-305/1-OVK-TT-2012 (trestné konanie nie je právoplatne skončené). S poukazom na ust. § 71, ods. 1, § 75 ods. 1 a 2 Zákona o rodine a ust. § 3 ods. 1 OZ uzavrel, že súd je povinný pri určovaní vyživovacej povinnosti prihliadnuť, či priznanie výživného nie je v rozpore s dobrými mravmi. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že návrhu navrhovateľa nie je možné vyhovieť s poukazom na skutočnosť, že priznanie výživného v tomto prípade by bolo v príkrom rozpore s dobrými mravmi. Navrhovateľ sa voči odporkyni (a ich spoločným deťom) správa spoločensky neakceptovateľne - minimálne od roku 2009 im hrubým, arogantným a oplzlým spôsobom nadáva, vyhráža sa bitkou, zabitím, podpálením domu, je agresívny, ničí bytové a domové zariadenie, odporkyňa má z navrhovateľa strach. Navrhovateľovi bol z týchto dôvodov uznesením o nariadení predbežného opatrenia zakázaný vstup do domovej nehnuteľnosti, v ktorej býva odporkyňa a deti účastníkov konania, na navrhovateľa podala odporkyňa dňa 16.1.2012 trestné oznámenie a viacero oznámení o spáchaní priestupku. Pri zistení, že určenie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, nie je možné priznanie výživného v akejkoľvek výške a návrh v takomto prípade je potrebné zamietnuť. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142, ods. 1 OSP a úspešnej odporkyni priznal náhradu trov konania v zákonne vyčíslenej výške.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa sa včas odvolal navrhovateľ v celom rozsahu. Poukázal na to, že s argumentáciou súdu prvého stupňa v súvislosti so zamietnutím návrhu na určenie výživného pre manžela nemožno súhlasiť a toto rozhodnutie je nezákonné. Navrhovateľ v dôsledku obvinení odporkyne a ich synov bol predbežným opatrením vylúčený z užívania rodinného domu a záhrady, pričom toto bolo vydané len na základe tvrdení bývalej manželky. Poukázal na prezumpciu nevinu a na navrhovateľa je teda potrebné hľadieť ako na nevinného, pričom z doplnenia odvolania vyplýva, že proti navrhovateľovi sa v trestnej veci v súčasnosti ani nekoná, keďže z uznesenia Okresnej prokuratúry v Trnave č.k. 1Pv/364/2012-34 vyplýva, že trestná vec proti navrhovateľovi pre prečin nebezpečného vyhrážania bola postúpená Obvodnému úradu v Trnave, keďže nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol priestupkom. S poukazom na tieto skutočnosti možno konštatovať, že sa doposiaľ tvrdenia odporkyne nepotvrdili. V konaní o určení výživného tak nemožno posudzovať správanie sa navrhovateľa ako neprijateľné a v rozpore s dobrými mravmi, keďže súdu nie je známe, či správanie navrhovateľa bude vyhodnotené ako protiprávne a či jeho konanie nebolo iba dôsledkom správania sa odporkyne k navrhovateľovi. Návrh navrhovateľa je dôvodný a priznanie výživného nie je v rozpore s ust. § 75 ods. 2

Zákona o rodine a podmienky na priznanie výživného sú dané. Žiadal rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že navrhovateľovi bude výživné priznané.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila odporkyňa, ktorá uviedla, že žiada rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Poukázala na ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že výživné nemožno priznať v prípade, že by toto bolo v rozpore s dobrými mravmi. Toto ustanovenie predpokladá, že môžu nastať životné situácie, v ktorých by sa javilo ako nespravodlivé garantovať manželovi plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého manžela. Obsah pojmu dobré mravy vyplýva zo všeobecne platných hodnôt a noriem morálky. Posúdenie konkrétneho obsahu patrí súdu. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo/2060/98, kde sú dobré mravy definované ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť. Z vykonaného dokazovania, najmä z výsluchu syna účastníkov konania vyplynulo, že navrhovateľ sa správa k odporkyni spôsobom v rozpore s dobrými mravmi, bije ju, denne sa jej aj jeho bratovi vyhrážal zabitím a toto konanie sa pravidelne opakuje, vulgárne im nadáva a fyzicky na nich útočí. Konanie navrhovateľa tak hrubo uráža obyčajné ľudské cítenie a nedá sa považovať za obvyklé konanie otca rodiny a manžela, ktoré by bolo v súlade s dobrými mravmi. Poukaz na inštitút prezumpcie nevinny nemá v tejto súvislosti opodstatnenie, keďže nie je dôležité, či v konečnom dôsledku bude navrhovateľ trestne stíhaný. Posúdenie otázky rozporu s dobrými mravmi je na samotnom súde a nie je závislé na posúdení konania navrhovateľa orgánmi činnými v trestnom konaní. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu v hodnote 151,03 eur, ku ktorej žiadala priznať režijný paušál vo výške 7,81 eur a zákonnú DPH, spolu náhradu trov konania vo výške 190,61 eur.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou - podal ho včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 204 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyselne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, keďže vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, avšak vec nesprávne právne posúdil, hoci jeho závery viedli v konečnom dôsledku k správne rozhodnutiu a rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Pojem dobré mravy je neurčitým právnym pojmom, jeho obsah nevyplýva z pozitívneho práva. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť sa zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu. Rozpory sú zjavné najmä v prípadoch výživného medzi manželmi, kedy sa prihliada na spôsobenie rozvratu, spoločensky akceptovateľné správanie manželov navzájom a na zásady spoluzitia manželov všeobecne formulované zákonom o rodine. Nie je v súvislosti s posudzovaním miery akceptovateľnosti určitého správania relevantné, či za takéto konanie bol

navrhovateľ právoplatne odsúdený. Ako konanie v rozpore s dobrými mravmi je dokonca možné posudzovať aj prípady, keď oprávnený bez ospravedlniteľného dôvodu nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť aj napriek objektívnym možnostiam a svojim schopnostiam a svoju situáciu rieši požadovaním výživného (čo je okrem základného dôvodu - agresívneho správania, ďalšou okolnosťou zjavnou v prejednávanej veci). V zmysle striktného znenia normy súd v prípade zistenia rozporu s dobrými mravmi nemá inú možnosť než výživné nepriznať. Keďže súd prvého stupňa precízne zistil skutkový stav a tento správne vyhodnotil, odvolací súd jeho odôvodnenie považuje za vyčerpávajúce a v celom rozsahu naň poukazuje.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 OSP potvrdil. S poukazom na ust. § 219 ods. 2 OSP svoje rozhodnutie odvolací súd podrobnejšie neodôvodňuje s konštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 1 a 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 190,61eur (právny úkon vyjadrenia k podanému odvolaniu 151,03 eur a režijný paušál vo výške 7,81 eur plus zákonná DPH).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.